

Ranking Duitse universiteiten en hogescholen

Center of Excellence Women and Science (CEWS), Universiteit van Bonn
Duitsland

Doel

Met de opstelling van een ranglijst van universiteiten en hogescholen op het gebied van gelijke kansen van mannen en vrouwen, wil het CEWS stimuleren dat seksegelijkheid voortaan als indicator wordt gebruikt in de 'algemene' *rankings*.

Voor wie

- Vrouwelijke wetenschappers en studenten (die hun keuze voor een universiteit of hogeschool op deze rangordelijst kunnen baseren).
- Beleidsmakers van de betrokken universiteiten.

Wanneer

Vanaf 2003, tweejaarlijks

Instrument

Ranking van universiteiten op basis van indicatoren voor gelijke kansen.

Aanpak

In Duitsland worden jaarlijks ranglijsten gepubliceerd van universiteiten, bedoeld om studenten te informeren bij hun studiekeuze. In deze ranglijsten ontbreken gelijke kansen voor mannen en vrouwen als een van de kwaliteitscriteria. Het CEWS is van mening dat de mate van seksegelijkheid echter wel degelijk een overweging voor studenten (en wetenschappers) is bij het maken van een keuze voor een bepaalde universiteit of hogeschool. Bovendien is bij wet vastgelegd dat universiteiten en hogescholen verplicht zijn om gelijke kansen en gelijke rechten voor mannen en vrouwen te garanderen. Daarom heeft dit centrum zelf een 'gelijke kansen-ranglijst' samengesteld.

Bij het opstellen van deze ranglijst is gebruik gemaakt van verschillende indicatoren: de verhouding tussen aantallen mannelijke en vrouwelijke studenten/promovendi/docenten/hogleraren, en veranderingen in het aantal vrouwelijke docenten en hogleraren in de voorgaande vijf jaar. Wat alle indicatoren gemeen hebben is dat ze zijn berekend op basis van het aantal vrouwelijke studenten aan de betreffende universiteit. Op die manier werd voorkomen dat technische universiteiten in alle ranglijsten slecht zouden scoren.

Alle universiteiten en hogescholen zijn eerst per onderdeel gerangschikt. Daarbij werden de 25% met de beste scores aangeduid als 'de kopgroep', de 50% daaronder werden geplaatst in de 'middengroep' en de 25% met de slechtste scores kwamen terecht in de 'slotgroep'. Per onderdeel kreeg de kopgroep 2 punten, de middengroep 1 punt en de slotgroep kreeg 0 punten. De ranglijst op basis van alle indicatoren werd opgesteld door de behaalde punten per universiteit bij elkaar op te tellen.

Er is in eerste instantie gekozen voor het verzamelen van enkel kwantitatieve gegevens. De reden hiervoor is dat deze gegevens snel voorhanden zijn. Het ligt echter ook in de planning om kwalitatieve indicatoren te ontwikkelen. Daarbij wordt bijvoorbeeld gedacht aan het bestaan van mentorprogramma's en beleidsmaatregelen om de in- en doorstroom van vrouwen te bevorderen, en de ervaringen en oordelen van vrouwelijke studenten en wetenschappers.

Resultaat

In 2003 werd de eerste *ranking* uitgebracht, op basis van gegevens uit 1996-2001. In 2005 werd opnieuw een ranglijst gepubliceerd, gebaseerd op gegevens over de jaren 2001-2003. Nieuw in deze laatste *ranking* was dat er ook gekeken werd naar verschillen tussen universiteiten en

hogescholen in de verschillende deelstaten, om op die manier te onderzoeken of verschil in beleid mogelijke gevolgen heeft voor de doorstroming van vrouwen in het hoger onderwijs.

De uitkomsten van de *rankings* zijn gebundeld in de gidsen *Hochschulranking nach Gleichstellungsaspekten 2003* en *2005*. Die gidsen bevatten ook een uitgebreide beschrijving van de indicatoren en een weergave van de statistische gegevens op basis waarvan de ranglijst tot stand kwam. Vrouwen kunnen de CEWS-*ranking* gebruiken bij hun keuze voor een onderwijs- of onderzoeksinstelling. Maar ook kunnen hogescholen en universiteiten van de *ranking* leren op welk niveau ze zich bevinden als het om gelijke kansen gaat en wat er nog te verbeteren valt (niet oninteressant gezien de wettelijke verplichting om gelijke kansen te bevorderen).

Het CEWS ziet de ranglijst als een eerste stap op weg naar een systeem van *benchmarking*, waardoor er van de beste hogescholen en universiteiten kan worden geleerd. In Duitsland is een beperkt aantal universiteiten ondertussen begonnen met het onderling *benchmarken* van resultaten op het gebied van de doorstroming van vrouwen.

Bruikbaarheid elders

Een dergelijke *ranking* is een methode die ook goed elders in te zetten valt. Op de website van het CEWS is uitgebreide informatie te vinden over de aanpak van het Hochschulrankings-project. Zo worden alle indicatoren besproken die gebruikt zijn om de mate van seksegelijkheid op de betreffende universiteiten te meten. Ook wordt de kwantitatieve methode beschreven die is gebruikt om de ranglijst samen te stellen.

Meer algemeen maakt deze *good practice* duidelijk wat het belang is van het verzamelen van data uitgesplitst naar sekse. Het gebruik van goede indicatoren kan interessante informatie opleveren over de specifieke bottlenecks bij de doorstroming van vrouwen.

Financiën

Het CEWS wordt gefinancierd door het Bundesministerium für Bildung und Forschung.

Meer informatie

- Center of Excellence Women and Science (2005). *Hochschulranking nach Gleichstellungsaspekten. 1. Fortschreibung. CEWS.publik.no7*. Bonn: CEWS.
- Center of Excellence Women and Science (2003). *Hochschulranking nach Gleichstellungsaspekten..*Bonn: CEWS.

Alle publicaties zijn te downloaden of op te vragen via www.cews.org.

Contact

CEWS

Poppelsdorfer Allee 15

53115 Bonn

Telefoon: + 49 (0) 228-734835

Fax: + 49 (0) 228-734840

E-mail: cews-info@cews.uni-bonn.de

Website: www.cews.org